СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рокъ VII. | Мт. Кармель, Па. Четвергъ 23-го Листопада 1899. | Число 47.

КАЛЕНДАРЬ.

Листопадъ.

23	Ч.	Мины, Виктора
24	П.	Іоанна, Нила
25	С.	Іоанна Злат.
26	Н.	23. Филипа
27	П.	Гурія (Нач. поста)
28	В.	Матеея ап.
29	С.	Григорія неокесар.

ЗМѢСТЪ.

Увага.

Хотячй приступити до „Союза“ най посылають вступне и мѣсячне до касіера:

Mr. Kond. Kotanczyk
Box 127
SHAMOKIN, PA.

И увѣдомлять секретара подъ адресою:
Rev. Antony Bonczewsky
10 May Str.
ANSONIA, Conn.

Хто хоче записати собѣ ОДИНОКУ, РУСКУ, РОБОТНИЧУ ГАЗЕТУ, най пише на адресъ:
„SVOBODA“
P. O. Box 13
MT. CARMEL, PA.

До всѣхъ

РУСИНОВЪ ВЪ АМЕРИЦѢ.

Послѣдна конвенція урядниковъ »Р. Н. Союза«, вôдбувша ся въ Lansford, Pa., ухвалила, щобъ разъ до року принимати членовъ до »Союза« безъ вступного, але лишь тыхъ, що не мають ще 35 роковъ житя. Протое выдѣлъ »Р. Н. Союза« взывае кождого, хто не належить до жадной организаціи и немае ще 35 лѣтъ житя, щобы въ мѣсяцю грудни (децембрѣ) заплативъ 50 центôвъ и такъ ставъ ся членомъ »Союза«.

»Союзъ« платить $600.00 посмертного. 300.00 за жену, а въ разѣ калѣцтва запомогу вôдъ 100 до 600 долярôвъ.

Хто хоче може платити лишь на половину посмертного и запомоги, а тогды платить лишь 25 цнт. мѣсячно.

»Союзъ« принимае мущины, жены и дѣти.

То-жь нехай нѣхто не зволѣкае, але сейчасъ вступить до »Союза«, а тй, що вже суть членами, нехай старають ся придбати бодай по одному новому членови.

»Союзъ« принимае такожь цѣли братства.

Не тратьте доброи нагоды. Така (chance) способнôсть не трафить ся вамъ ажь знову за рôкъ. По близшій информаціи пишѣть до секретара: Rev. A. Bonczewsky, 10 May Str., Ansonia, Conn., а грошѣ посылайте до касіера: K. Kotanczyk. Box 127, Shamokin, Pa.

Юрій Хилякъ, голова.
А. Бончевскій, секрет.

Миръ мѣжь людьми.

Новй часы настають... Новй думки, мôцнй а свѣжй дѣла дѣють ся теперь мѣжь людьми. Скрôзь по всѣй земли повстають люде смѣлй, повнй того переконаня, що давна неволя мусить мати скоро свôй конець, а зъ нею мають скôнчити ся всѣ вôйны и битвы на свѣтѣ. Навѣть царь россійскій, великій тиранъ, чи тамъ самодержець всеи Россіи, почувъ, що нове щось дѣе ся на свѣтѣ и що треба разомъ и ему зъ нимъ хочь поволи поступати. Наслѣдкомъ сего царского почутя вôдбулась конференція мирова въ Гадзѣ, котра, хочь и не полагодила пытаня вôйны, та все посунула его оденъ крокъ дальше.

Першій крокъ до загального мира.

На початку сего вѣку въ богато мѣстахъ захôдной Европы тай у Америцѣ повстало много товариствъ мировыхъ, котрй гадку загального супокою рознесли далеко и широко. Пôсля кôлькадесятокъ лѣтъ по завязаню тыхъ-же повстали товариства мѣжнароднй, якъ „The International Peace Congress“, The Interparlamentary Peace Union“ и другй. Тй поставили справу мира вже ширше згромаджуючись часто и розширяючи книжки и иншй всѣлякй письма мѣжь людей. Наконець прійшла конференція въ Гадзѣ и она справу мира поставила ще ширше, нѣжь попереднй организаціи.

Недовѣре до сеи конференціи и звôдки оно походить?

Богато людей не вѣрить въ успѣхъ сеи конференціи, а оно походить зъ того, що и далѣ, якъ перше, провадять ся вôйны, дусить ся слабшихъ, не дае ся рабамъ вôльности, а противно, лие ся противъ нихъ каноны, робить ся шифы, кулѣ, баґнеты, а навѣть видить ся, що той, котрый пôднѣсъ першій гадку о мирѣ, самъ тримае міліонову армію на своихъ „ворогôвъ“ и зъ раменъ своихъ не скинувъ еще еполеґôвъ.

Хто робить вôйну?

Чи бѣднй люде, чи богатй? Розумѣе ся, що богатй, бо бѣднй и такъ вже бють ся зъ нуждою и голодомъ. А богатй маючи много, хотять ещѣ бôльше и тому мусять ити на когось, щобы его обрабовати. Такъ зробила недавно Англія воюючи Бурôвъ, такъ невдовзѣ хиба зробить Россія бючись о посѣдане землѣ зъ другимъ царствомъ, Японію.

Кому иде зыскъ зъ вôйны?

Чи бѣднымъ? Хиба тогды, коли у вôйнѣ стратить свое житє, черезъ що вже не буде терпѣти на свѣтѣ. Що иншого богачѣ. Тй, у новыхъ здобутыхъ земляхъ кладуть желѣзницѣ, каналы, бють дороги, ставлять фабрики, беруть золото и иншй металѣ и такъ доходять до ще бôльшихъ маєткôвъ. А теперь якъ говорить оденъ францускій професоръ (Clement Iuglar), такй часы, що капіталъ вложеный до щадницѣ приносить меншій процентъ, якъ передъ тымъ коли небудь, отже капіталъ мусить шукати собѣ деиндє мѣсця, бо-жь лежати не може. Не довгій часъ намъ треба буде чекати, а побачимо скрôзь електричнй моторы замѣсть пары, а въ богатыхъ мѣсцяхъ желѣзницѣ, де до давна були лишь пустарѣ. А хто ихъ буде ставити? Богатй люде, що зъ новыхъ краѣвъ потягнуть для себе добычу, не лишь зъ землѣ и желѣзниць, але такожь и зъ фабрикъ, якй певно по тыхъ новыхъ земляхъ побудують.

Девять міліоновъ соціялістôвъ.

Противъ пять міліоновъ вояковъ въ Европѣ стоить друга могуча армія, армія соціялістична. Ся армія не хоче жадноп вôйны, анѣ битвы, анѣ вôйска, а жадае, щобы замѣсть вôйны бувъ мировый судъ, а замѣсть вôйска тôлько загальне ополчене. Оденъ интеліґентный соціялістъ такъ сказавъ въ Гадзѣ: Насъ, зъорганізованыхъ соціялістôвъ, есть девять міліонôвъ у рôжныхъ краяхъ и мы всѣ противнй вôйнѣ, котра не згоджуе ся зъ всѣми матеріяльными и моральными интересами робôтниковъ. Сю заяву можь уважати за правдиву, бо соціялісты зъ природы рѣчи мусять бути противнй вôйнѣ.

Конець вôйнѣ.

Конференція въ Гадзѣ, сказали мы, есть дальшимъ крокомъ до мира, але она сама нѣчого не значила бы безъ одного факту, котрый есть занадто могучій и важный, щобы зъ нимъ не рахувати ся. А именно, свѣтъ стае однымъ великимъ могучимъ тѣломъ. Бачимо се на гандлю, котрый ставъ ся мѣжнароднымъ и на руху робôтничôмъ и на науковôмъ, навѣть подекуды и религійнôмъ. Сила любови, едности розширяе ся по цѣлôмъ свѣтѣ и нема теперь людей анѣ въ однôмъ занятю, зъ котрыхъ хочь деякй не твердили бы, що военъ на свѣтѣ зовсѣмъ непотрѣбно. И на тыхъ людяхъ мы покладаемо надѣю, що они вдаряючи безъ впину на непотрѣбнôсть и безпожиточнôсть военъ причинять ся до заведеня мѣжь мюдьми мира и згôдливости.

В. В.

Вѣсти зъ Канады.

Зъ Вінніпеґъ.

Будьте такъ добрй, Пов. Редакціє, помѣстѣть у нашой газетѣ деякй новины зъ напои осады въ Вінніпеґу.

Насъ ту есть досыть рускихъ родинъ, що сякъ такъ вже розгаздувались, заробляючи несогôрше при розличныхъ роботахъ. Одного намъ лишь бракувало, а то свого священника, котрый бы завѣвъ мѣжь нами ладъ та звѣвъ насъ усѣхъ до громады.

Але и то наше бажане сповнилось, бо приѣхавъ ту зъ краю нашъ рускій священникъ о. Д. Поливка. Вôнъ въ переѣздѣ до Едмонтонъ задержавъ ся у насъ, а коли побачивъ, якъ нарôдъ горне ся до него, благаючи порады, задержавъ ся у насъ на якійсь часъ. Вôдправивъ у насъ Службу Божу, посповѣдавъ, выбравъ комітетъ церковный и вôдъ разу взявъ ся за дѣло будовы рускои церкви. Кôлько вôнъ зъ тымъ наклопотавъ ся, то лишь оденъ Панъ Богъ знае.

Та вороги нашй не спять. Якъ лишь про те дôзнавъ ся польскій пôпъ Кулявый, зачавъ выкрикувати на цѣлу губу, що ту не треба, нѣ руского священника, нѣ рускои церкви, бо вôнъ тамъ есть священникомъ для Русиновъ, а костелъ такожь для нихъ выстарчить. И пытаю ся я въ людей добрыхъ, якои ходобы Кулявый накидае ся намъ зъ своимъ опѣкуньствомъ? Чи не досыть намъ було тои чужои опѣки въ старôмъ краю вôдъ всѣлякои зволочи, то ще ту на вôльнôй земли найшовъ ся непрошеный опѣкунъ, що бажае за нашй центы ѣздити по нашихъ каркахъ! Мы тамъ вже не такй дурнй, якъ се Кулявому выдае ся и не зважаючи на него, збирати будемо на нашу руску церковь, а хоть мы на священниковъ не вчили ся, то знаемо о тôмъ, що ту есть край місійный и кождый священникъ, коли до насъ заѣде, мае таке саме право якъ Кулявый мѣжь своими вѣрниками, але вôдъ насъ ему зась.

В. К.

Булабъ се для насъ Русинôвъ послѣдна ганьба, якъ бы вы Русины зъ Вінніпеґъ налякались кулявыхъ слôвъ польского попа, перестали збирати на свою власну церковь та пхали свои головы пôдъ его опѣку. Адже-жь вже пора опамятатись и не нести тяжко запрацьованого гроша тамъ, де зъ вами навѣть такъ не обходять ся, якъ мачоха зъ чужими дѣтьми. Вы горнѣть ся до громады, збирайте центы на свою власну церковь, а не давайте лупитись чужимъ людямъ, котрй за ваше добре серце, ще каменемъ на васъ кинуть. Мы не потребуемо чужои опѣки, бо мы вже доросли на стôлько, що самй дамо собѣ раду, а на непрошеныхъ опѣкунôвъ маемо лишь слова погорды. Поступоване Кулявого взглядомъ нашихъ людей есть простою безличностю та вы тымъ не повиннй зражатись въ начатôмъ дѣлѣ, бо було бъ вже дуже лихо зъ нами, якъ бы мы мали настрашитись пустыхъ крикôвъ такого Кулявого и опустивши руки, нѣчо не робити въ справѣ будовы власнои церкви. — (Пр. Ред.)

До чого веде піяньство.

Даньске оповѣдане Оттона Гапзера.

Грицъ Малый пивъ надмѣрно, що вже вôдъ довшого часу не було тайною и бивъ Марту, свою жѣнку, хотяй цѣлкомъ певно на се не заслужила — и вôнъ мавъ зъ любови зъ нею оженитись — але се инша история.

Таки вже тогды пивъ, якъ зъ Мартою женивъ ся и она знала о тôмъ, мимо того стала его жѣнкою, бо его любила и думала, що зможе его направити. Зъ початку нѣбы се ѣй удавало ся и Грицъ рѣдко заглядавъ до шинку, але довго не мôгъ вытримати.

Одного вечера зернувъ домôвъ пяный. Марта сидѣла коло стола и шила — она шила для людей и заробляла часто бôльше якъ Грицъ. Она змѣркувала, що Грицъ выпивъ за богато и зъ любовю та лагôдностю ему дорѣкала, але Грицъ розсердивъ ся и втогды выбивъ еи по разъ першій.

Небавомъ опôсля Богъ давъ имъ дитинку, слабо-сильного хлопчика. Гриця при тôмъ не було въ дома, на рѣцѣ ловивъ рыбу, коли сусѣдска дѣвчина принесла ему ту новину. Гордый вертавъ домôвъ; однакъ побачивши слабосильне дитя, ему зробилось не добре. Тажь оно живе оскаржене его самого.

Вôдъ теперь пивъ частѣйше якъ доси, навѣть при хрестѣ дитины не бувъ, не хотѣвъ при тôмъ бути! Хлопця назвали Миколою.

Марта недорѣкала вже свому мужеви бôльше, если пяный вернувъ домôвъ, поздоровила его холодно та зъ вôдраженемъ и тупо дивилась на свою роботу. Однакъ слѣдуючого ранку его упоминала и просила и благала. А вôнъ выдававсь мовь зломаный и говоривъ, що вôнъ нѣчого не може, такій нещасливый, безгранично бѣдный.

Такъ велось лѣтами, ажь доки хлопця треба було вести до школы. Грицъ Малый попровадивъ его самъ до вчителя, але той сказавъ, що Миколка за слабый, занадто слабый, щобы рôкъ заждати.

Вертаючи домôвъ попри шинокъ, сказавъ до малого Миколки:

— Иди до дому самъ, я сейчасъ прійду!

Притôмъ глянувъ въ стороропу и задрожавъ, але мимо того вступивъ до шинку.

Миколка вернувши домôвъ, розплакавъ ся.

— Чого плачешь? — спытала Марта.

— Та-а-то сказали, що-о сейчасъ прійдуть...

Марта вôдложила роботу на бôкъ, ѣй покотились сльозы. Теперь дитина знала такожь, що тато пие ся.

— Мамо, що вамъ? — спытавъ Миколка и приступивъ близше; але она плакала и не могла приговорити.

За рôкъ Миколка пôшовъ до школы и старый учитель сказавъ, що вôнъ розвиненый хлопчина, тôлько занадто спокôйный. Се сказавъ вôнъ такожь самому Грицеви, коли зъ нимъ припадково спôткавъ ся и Грицъ засумовавъ ся. Такъ, Миколка за спокôйный! Сли вôнъ такъ глуповато выглядае, згорбившись въ кутѣ надъ букваремъ и при тôмъ не вчить ся, то се Грицева вина — вôнъ бивъ жѣнку.

Грицъ Малый нерадо вертавъ домôвъ — его дитина була така тиха, его жена дивилась на него якось нѣяково и зъ докоромъ и мовчала. И коли повѣявъ острѣйшій пôвнôчный вѣтеръ, ему не хотѣлось таки бути довше по-за домомъ и якъ треба було, тогды ишовъ до шинку. Тутъ було тепло, такожь товариство було, пôдохочена молодь и господаръ бувъ такій ввѣчливый, такъ, тогды забувавъ про свою жѣнку и дѣтину! Скоро вôнъ не робивъ собѣ нѣчого, але мимо того думавъ, що пе тôлько длятого, що вôнъ такій нещасливый.

Зимою заробокъ бувъ скупый, дуже скупый, тогды пивъ у шинкаря на довгъ. Марта довѣдалась. Одного ранку, коли Миколка ще спавъ, сказала ему, що знищить ихъ цѣлковито, себе самого, свою жѣнку и свою дитину. Она сказала се такъ лагôдно и любо, але власне сего вôнъ не мôгъ знести. Вôнъ страшно озлобивъ ся проти своеи вины и крикнувъ:

— Бабо, що ты маешь менѣ говорити!? Хто зъ насъ двохъ мае розказувати, я чи ты?

Гримнувъ кулакомъ о стôлъ, ему стало лекше.

Миколка збудивъ ся. „Мамо?“ — спытавъ, въ тôмъ побачивъ стоячого батька, зôгненого, зъ очима кровю пôдбѣглыми и кулакомъ на столѣ. Вôнъ затремтѣвъ, знову скоренько замкнувъ очи, але те, що видѣвъ, не мôгъ забути, и вôдъ того часу ненавидѣвъ свого батька. Миколцѣ було тогды на одинайцятый рôкъ.

Вôдъ тогды було зъ Грицемъ все и все горше. Марта не могла собѣ порадити, вкôнци пôшла до священника и просила его, щобы вôнъ самъ поговоривъ зъ Грицемъ.

Прійшовъ священникъ. Гриця ще не було въ дома, тôлько Марта и Миколка. Священникъ потѣшивъ еи и порадивъ терпѣти, зносити; въ тôмъ христіяньска доскональôсть.

Въ тôмъ ввôйшовъ, заточуючись, Грицъ — знову запитый. Коли заздрѣвъ священника, настрашивъ ся и наче вôдразу прійшовъ до себе, и коли священникъ его упоминавъ, опôсля острійше а вкôнци таки добре зганьбивъ, тогды Грицъ нѣбы покаявъ ся, усѣвъ и плакавъ.

— Священникъ пôйшовъ собѣ, вôнъ думавъ, що уратовавъ одну душу для неба, але мыливъ ся. Такъ, Грицъ покаявъ ся, але тôлько длятого, що бувъ напитый, якъ бы не то бувъ бы инакшои заспѣвавъ и бувъ бы показавъ священникови дверѣ — та-жь якимъ правомъ вôнъ мôгъ влѣзти въ его дôмъ? — говоривъ Грицъ опôсля.

Теперь, коли священника вже не було, Гриця пôрвала скажена злôсть.

— Марто, — крикнувъ вôнъ, — ты его спровадила! Пощо? Якъ се вытолкуешь?

Она мовчала и не дивила ся; Грицъ ставувъ передъ нею.

— Но, довго булисьте самъ на самъ обое, ты и пôпъ?

Вôнъ усмѣхавъ ся дико. Она дивилась на него проникаючимъ взоромъ, се сподобалось ему; вôнъ погамувавъ ся въ гнѣвѣ. Слибъ она тôлько словечко була сказала! але она мовчала. Вôнъ спытавъ знову дикимъ, звѣрячимъ голосомъ:

— Но, булисьте разомъ?

— Нѣ, — почулось зъ кута, цѣлкомъ тихо, але выразно — я бувъ при тôмъ.

„SVOBODA“
(LIBERTY.)
Weekly Paper.

The only little Russian political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken and is the best advertising medium.

Published every Thursday at Mt. CARMEL, PA. by the „SVOBODA“ Publishing Co.

All comunications should be addressed to:

„Svoboda“
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Предплата рôчна $2.00
До старого краю 3.00

Всѣ дописи и грошѣ просимъ высылати пôдъ адресу:
To „SVOBODA“
P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA.

НАША ГАЗЕТА ВЫХОДИТЬ ЩО ТЫЖДНЯ ВЪ ЧЕТВЕРЪ.

Entered the post office at Mt. Carmel, Pa. as second class mail matter.

Вѣсти изъ старого краю.

Галичина. Вôдъ часу якъ владыки перемыскій и львôвскій своими розпоряджеями упатентовали вынаходъ польского ц. к. комісаря соймового, що въ особѣ руского пароха крыесь „urząd metrykalny“, вôдъ тогды жадне ц. к. польске староство не прiймае рускихъ письмъ вôдъ священникôвъ. Священники знову не хочуть прiймати польскихъ, и такъ чисте безголове. Те безголове буде ще бôльше, сли дума державна не управильнить справы языковои въ Австріи справедливымъ закономъ.

— Митрополитъ еп. Куиловскій заказавъ священникамъ уживати при богослуженяхъ колпакôвъ, якй запроваджено за бл. п. кардинала Сембратовича.

— На дняхъ вôдбувъ ся у Львовѣ зъѣздъ всѣхъ трохъ рускихъ галицкихъ владыкъ, по чѣмъ станиславôвскій еп. Шептицкій поѣхавъ до Риму. Мали радити надъ справою рускои переписки зъ урядами и вѣчемъ священниковъ, въ котрыхъ то справахъ священьство грубо рôжнить ся въ поглядахъ та тактицѣ вôдъ своихъ владыкъ.

— Дня 18. жовтня почала радити дума державна. Новый президентъ міністрôвъ гр. Клярі отворивъ ту сесію не дуже мудрою промовою, котру многй послы опôсля обговорювали, въ чѣмъ и нашй послы д-ръ Окуневскій, о. Танячкевичъ и д-ръ Яросевичъ забирали голосъ и пôдносили жоданя та кривды Русинôвъ. Навѣть посолъ Вахнянинъ, прихильникъ політики польского кола, щось тамъ говоривъ, але такъ мудро, що крôмъ Полякôвъ нѣхто его не розумѣвъ. Вже зъ самого початку видко, що и та сесія думы державнои не потревае довго, а деякй кажуть, що треба бути приготованымъ навѣть на ей розвязане а тымъ самымъ на новй выборы.

— У Львовѣ вôдбуваесь теперь розправа паньскихъ злодѣѣвъ, що обôкрали галицку щадницю. Хочь та розправа черезъ самоубійство директора злодѣѣвъ п. Зімы стратила богато на блеску, то все таки гниль верховодячого польского шубравства видко, якъ на долони. Ось примѣромъ небощикъ Зіма мавъ свою жѣнку и дѣти, але попри тôмъ ще два тузѣны рôжныхъ дѣвчатъ, наче турецкій султанъ. Одна зъ его любовницъ, жидôвка-выхрестка, донька сельского гандляра онучами стае за свѣдка, але она днесь велика пане, бо мае 2 каменицѣ у Львовѣ и 60 тысячъ въ касѣ, а то все вôдъ п. Зімы. То-жь не дивниця, що щадниця захиталась.

— Теперь пôдъ зиму видко мѣжь галицкими Русинами якійсь рухъ, хоть вôнъ дуже и дуже незначный. Передъ въ тôмъ ведуть повѣтовй політичнй товарства. И такъ: „Селяньска Рада“ въ пов. Камѣнка Струмилова скликала вѣче до Тидань, а друге до Камѣнки на 30. жовтня; — „Селяньска Рада“ въ пов. Долина скликала вѣче также на 2. падолиста; — дня 19. жовтня вôдбулось хлопске вѣче въ Збаражи, але комісаръ зъ самого початку розвязавъ, тому д-ръ Ярсеевичъ внѣсъ запытане въ радѣ державной; — рускй соціялісты 2 разы скликали вѣче до Борщевичъ, пов. перемыского, але староство заборонило; — дня 5. падолиста мало вôдбутись селяньске вѣче въ Ключевѣ пов. Печенѣжинъ. Крôмъ того въ тôмъ часѣ вôдбувають ся рôчнй зборы иншихъ товариствъ, на котрыхъ обговорюе ся важнй бѣжучй справы.

— Дня 6. падолиста мало вôдбутись въ Борщевѣ повѣтове вѣче крамарôвъ борщôвского повѣту въ цѣли заснованя крамарского союза и информаційного бюра при „Народнôмъ Домѣ“ также. У Львовѣ повстала спôлка подъ проводомъ п. Нагôрного, котра мае отворити рускій готель и реставрацію у Львовѣ.

— Міністеръ фінансôвъ на просьбу посла о. Танячкевича продовживъ фантову дяковску лютерію на р. 1900.

— Въ пов. Рава руска кандидуе на посла до сойму зô стороны Русинôвъ д-ръ Король-адвокатъ зъ Жовквы, а въ пов. Лѣско адвокатъ д-ръ Струтиньскій. Поляки и жиды вспôльно ставять тамъ своихъ кандидатôвъ.

— Въ Жабю усуваесь гора и сподѣвають ся, що наробить богато шкоды, загативши рѣку. Тому посолъ д-ръ Окуневскій поднѣсъ въ думѣ державнôй и домагаесь зарады завчасу.

— Въ Яслѣ вôдбувъ ся поединокъ мѣжь двома учениками гімназіяльными зъ 3. и 5. клясы на фльоберы (малй стрѣльбы). Власть шкôльна, довѣдавшись о тôмъ, обохъ выключила зô школы. Раненый въ тôмъ поединку есть сыномъ вдовы, котра перебувае въ Америцѣ и его утримуе.

— Русинъ, д-ръ Изидоръ Шараневичъ, професоръ австрійской исторіи на университетѣ у Львовѣ пôшовъ на пенсію, выслуживши свои лѣта.

— Руско-украиньска выдавнича спôлка, що завязалась тому рôкъ у Львовѣ выдала цѣлу серію прекрасныхъ книжокъ, а теперь розпочала ще нове выдавництво політично суспôльного змѣсту.

— Въ Варшавѣ выступають теперь въ оперѣ 4 спѣваки-Русины: п на Крушельницка, пп. Волошко и Мик. Левицкій (теноры) и п. Дѣдуръ (басъ). Всѣ они вчились спѣву въ Медіоланѣ въ Италіи.

— Коли Русины въ Новôмъ Сончи зачали организоватись, то Поляки смѣялись — мовлявъ: що тй мухи можуть зробити. Однакъ коли днесь Русины мають тамъ бурсу и сего року утримують 32 хлопцѣвъ селяньскихъ, а крôмъ того мають до 10 тысячъ капіталу на дôмъ та церкву, що такъ въ короткôмъ часѣ зôбрали, то Поляки зачинають злоститись и шкодять, де только можуть. Така то ихъ братня любовь якъ у вовка.

Буковина. Въ Лукавици горѣшнѣй въ добрахъ посла барона Николы Василька вôдбуло ся торжественне посвященя православной (не россійской) церкви, на котрôмъ були: митрополитъ, намѣстникъ и много иншихъ знатныхъ особъ. На обѣдѣ у п. Н. Василька говорили гостѣ богато о кривдахъ, якихъ зазнали и ще зазнають буковиньскй Русины вôдъ Румунôвъ.

У Вѣдни вмеръ Русинъ, д-ръ Василь Волянъ, посолъ до буков. сойму и рады державной. Тѣло его спроваджено до Черновець, де вôдбувъ ся величавый похоронъ въ гр. кат. церкви, на обнову котрои небôщикъ жертвувавъ кôлька тысячь.

Угорщина. На нужду угорскихъ Русинôвъ звернувъ мадярскій рядъ свою увагу, о чѣмъ мы вже неразъ згадували. Першй кроки для усуненя нужды поробивъ міністеръ рôльництва Дарани, за нимъ міністеръ просвѣты Юрій Власічь, засновуючи школы, а вкôнци иншй, але ще не свои. И хоть тй заходы ще молодй и не принесли жадного пожитку, а вжѐ и ся одробина, кинена Русинамъ, коле мадярскихъ шовіністôвъ. Ось пештеньска газета „Pester Lloyd“, обговорюючи ту справу, взывае, щобы тй заходы для Русинôвъ ширити въ мадярскôй мовѣ, а зъ нею и угорскій духъ, бо пôсля мудрыхъ поглядôвъ тои газеты, тй заходы помочи принесуть ажь тогды пожитокъ, коли Русины тѣломъ и душею стануть Уграми. Хиба того не дочекають!

Украина. Въ Харковѣ утроилось тѣсточками зъ цукернѣ кôльканайцять осôбъ. Пôсля розслѣду лѣкарôвъ въ тѣсточкахъ були бактеріи, що выховують ся въ ропячихъ ранахъ. Зъ того вносять, що тй тѣсточка робила особа, котра на рукахъ мала гниючй раны.

— Марія Заньковецька, славно звѣсна украиньска драматична артистка, зъ невѣдомои причины отруѣлась, але скора лѣкарска помôчь вырвала еи зъ рукъ смерти.

— Российске міністерство просвѣты розпорядило, що дѣтей штундистôвъ можна прійматн до школъ пôдъ условіемъ, щобы они вчились религіи у православныхъ катехитôвъ. Се змѣна трошечки на лѣпше(!?) бо передъ тымъ школы були цѣлкомъ запертй для дѣтей штундистôвъ.

НОВИНКИ.

Ліцитація на „мѣсяци.“

На однôмъ стовпѣ було прилѣплене оголошене слѣдуючого змѣсту: „Подае ся до загальнои вѣдомости, що того першого (безъ означеня мѣсяця, року и мѣсця) вôдбуде ся ліцитація масла въ моимъ домѣ.

И мужикъ неразъ умѣе добре выкрутити ся.

Мѣсцевый священникъ закидавъ одному хрестянинови, що вôнъ мало коли ходить до церкви, а вкôнци запытавъ его: „а чи ты бодай біблію читаешь собѣ въ дома?“ „еґомосць, чи-жь вы не знаете, що я не вмѣю читати“, вôдповѣвъ запытаный, „менѣ здае ся“, говоривъ дальше священникъ, „що ты навѣть не знаешь, хто тебе сотворивъ?“ „и того не знаю“, прошу еґомосця.“ По въ тôмъ случайно надôйшовъ малый хлопець. „а хто тебе сотворивъ“, пытае его священникъ? „Богъ“, звучала вôдповѣдь хлопчины, „а то красно, дитина завстыдала тебе старого!“ „Нема що дивуватись,“ вôдповѣвъ спокôйно хрестянинъ, „хлопчина недавно народивъ ся, а я вже давно забувъ, колимъ прійшовъ на свѣтъ.“

Даремна скарга передъ консисторіею.

Депутація селянъ приѣхала до консисторіи и внесла устну скаргу на своего священника, що тойже кождои недѣлѣ говорить все одно и то саме на проповѣди. Но коли запытано селянъ, о чôмъ-же священникъ говорить, жаденъ зъ нихъ не знавъ вôдповѣсти. Тогды епископъ такъ промовивъ до депутаціи: „идѣть добрй люде спокôйно до дому и точнѣйше ходѣть до церкви и слухайте слова божого, а тогды на васъ зôйде Духъ святый и дасть вамъ лѣпшу память.“

Корабель спаливъ ся.

Гамбурско-американьскій корабель, „Patria“, що выѣхавъ зъ Ню Йорку дня 4. с. м. до Гамбурга спаливъ ся недалеко Англіи. Коли на кораблн побачено огонь, сейчасъ побуджено подорожныхъ о 6 годинѣ рано, а тй повсѣдали въ ратунковй лодки. Всѣхъ подорожныхъ було 150, мѣжь ними богато женщинъ и дѣтей. Якъ разъ тою дорогою переѣздивъ российскій корабель и забравъ подорожныхъ на покладъ, а опôсля вôдвѣзъ на сушу. При ратованю бувъ взôрцевый порядокъ мѣжь корабельною прислугою такъ, що всѣ мають для нихъ лишь слова признаня и похвалы.

Цѣкавый листъ батька до сына-школяра.

Оденъ грамотный мѣщанинъ написавъ слѣдуючій листъ до свого сына въ школахъ: „Любый сыну, такъ якъ тобѣ добре поводить ся, то и намъ такъ само. Тутъ посылаю тобѣ старый сурдутъ, дай собѣ зъ него новый зробити. Такожь посылае тобѣ твоя люба мати безъ моеи вѣдомости въ правôй кишени три римьскихъ. Прошу тебе, выйми собѣ ихъ осторожно, бо инакше еси осломъ и я твôй вѣрный та щиролюблячій батько.

— **Христіяньскій** соціялістъ Rev. George H. Herron, що бувъ професоромъ застосованого христіяньства въ Iowa College, подякувавъ за свою посаду, а то тому, що его бесѣды и книжки не подобались тымъ, що своими грôшми пôдпирали згадану школу. Вôнъ учивъ, що природнй богатства землѣ належать до всѣхъ людей, та що затримуване тыхъ богацтвъ для себе яко приватну власность есть не только грѣхомъ противъ Бога и всеи людскости, але такожь вôдбирае свободу людямъ и нищить пôдставу христіяньскои религіи. Зъ подôбныхъ причинъ резиґнувавъ 3 роки тому Dr. Andrews зъ президентуры Brown University, Mr. Ely зъ професуры Wisconsin University и Mr. Bemis зъ професуры University of Chicago.

— **Въ Японіи** е около 125 школъ місійныхъ, въ котрыхъ е 10.000 студентôвъ. Въ кождôй зъ тыхъ школъ учили кромѣ другихъ предметôвъ такожь религіи того вѣроисповѣданя, котре утримувало школу. Міністеръ японьскій просвѣты Князь Кабаяма заказавъ взагалѣ въ всѣхъ школахъ учити религіи, зъ чого великій крикъ помѣжъ місіонерами. Деякй хочуть замыкати свои школы, другй чекають въ надѣи, що тое право дасть ся якось обôйти.

— **Въ** Майфилдъ сими днями заложилась спôлка рускихъ погребниковъ (ондертейкерôвъ) пôдъ фірмою Свала и Наґловскій. Нашй люде въ разѣ потребы повиннй до нихъ удаватись. Вже бы бувъ часъ перестати пôдпирати чужинцѣвъ. Щасть Боже!

— Хто тебе пытавъ ся, Микола? — закричавъ Грицъ и пустивъ ся до хлопця. Але Марта кинулась и заступила дорогу.

— Не зробишь малому нѣчого! — вôдказала И тогды побивъ еи Грицъ вдруге.

До теперь не знали въ селѣ, що вôнъ зъ нею такъ зле обходить ся; жалували Марту и думали, що она заслужила лѣпшого чоловѣка, та-жь она така роботяча жѣнка. Але скоро довѣдались всѣ сусѣды, що Грицъ бе еи часто, коли прійде пяный. Однакъ Марта не жалувалась передъ нѣкимъ и не ходила такожь бôльше до священника.

Грицъ занедбувавъ роботу частѣйше, не зароблявъ майже ничь бôльше, а що ще заробивъ, то сейчасъ пропивавъ и кравъ своѣй женѣ те, що она заощадила. Марта мусѣла теперь всѣмъ журитись. Она працювала довго въ ночи, доки не вернувъ чоловѣкъ, тогды грозивъ, що переверне лямпу, а часто деръ еи роботу. Сли вчула его кроки, то сейчасъ гасила лямпу и ховала роботу, але часомъ незауважала и тогды наставало пекло въ хатѣ. Миколка тогды вже спавъ або удававъ лишь спячого, але кождѣське слово мечемъ проколювало его внутренности и дрожавъ за кождымъ придушенымъ йойкомъ своеи матери. Охъ, щобъ вôнъ такъ бувъ дорослымъ и сильнымъ, вôнъ его навчивъ бы того — того!

Такъ тревало роки. Въ зимѣ приходило найприкрѣйше.

Миколка мавъ сѣмнайцять лѣтъ, але на матроза бувъ за слабый, тому ставъ писаромъ у однои фірмы, бо дуже красно писавъ.

Ему чогось страшно робилось передъ зимою, але она прійшла, не зважаючи, що многй не радо еи витали — и нѣмъ Миколка оглянувъ ся, впали першй навальнй снѣги.

Вôдъ теперь ложивъ ся вôнъ до ложка не розбираючись и спавъ неспокôйнѣйше, якъ доси. Вôнъ слѣдивъ за кождымъ звукомъ, якій выходивъ зъ сусѣдной комнаты и часто безъ причины зрывавъ ся зô сну.

Знову якось мати не дочула крокôвъ Грица и ще шила, якъ вôнъ ввôйшовъ. Теперь почавъ Грицъ казити ся, клявъ и товкъ по столѣ — Миколка слухавъ, — и — ставъ бити матѣръ. Вôнъ зôрвавъ ся и выбѣгъ.

— На Господа небесного, не будешь еи бити! — крикнувъ вôнъ, заслонючи матѣръ та дрожачи, выпростовуючи слабо-сильну стать.

— Що, ты такожь? — заревѣвъ Грицъ и гримнувъ пястукомъ межи очи.

Микола, залягый кровю поваливъ ся на землю, стогнучи; Марта приклякла надъ нимъ и обтирала кровь зъ розбитои скрани, але она бухала на ново чимъ разъ бôльше.

Грицъ стовпомъ стоявъ надъ Миколою — опôсля кинувъ ся до дверей и зникъ въ ночнôй темрявѣ. Слѣдуючого дня умеръ Миколка, а Грицъ вôддавъ ся самъ въ руки справедливости...

Марта неустанно шіе для людей. Самѣсенька сидить въ дома и шіе, доки не склеять ся самй очи, а коли вчуе на дворѣ кроки, то здрѣгаесь, але не плаче бôльше.

Переложивъ **А. Б.**

Мормонъ B. H. Roberts.

Мормонъ B. H. Roberts зôставъ выбраный членомъ палаты представителѣвъ (House of Representatives) зъ стейту Utah. Деякй старй бабы и біґоты старають ся конечно и збирають пôдписы, щобы его до палаты не приняти зъ причины его вѣры. Треба знати, що Мормоны мають по кôлька женъ, зъ котрыми жіють въ однôмъ домѣ, мають кôлькоракй дѣти и т. д. и на тое передовсѣмъ деякй „побожнй“ люде страшно „кікують“, забуваючи, що нашй старозавѣтнй патріярхи мали далеко бôльше женъ якъ Mr. Roberts, та що и теперь лучають ся люде, котрй кромѣ слюбнои жены мають двѣ або три неслюбныхъ, мають зъ ними дѣти, если ихъ въ зародѣ не поубивають и таке инше. Рôжниця межи ними однакъ, а Mr. Roberts е така, що вôнъ не ошукуе свои першои жены, але она знае и о другихъ его женахъ, бо всѣ жіютъ разомъ въ однôмъ домѣ, та що вôнъ не забивае свого плоду, а дае всѣмъ такъ женамъ якъ и дѣтямъ вôдповѣдне удержане, мѣжь тымъ якъ деякй побожнй панове, що роблять такъ якъ описано вызше, ошукують свою першу жену, бо не кажуть ѣй о другихъ, дуже часто забивають свôй плôдъ, а сли такій и прійде на свѣтъ, то вôдсылають его до дому знайдôвъ и бôльше о него не старають ся. А що ся тычить женъ, то на такôмъ пожитю тратить або жена перша, бо такй панове таскають все до своихъ коханокъ, або тратять коханки, котрыхъ такй панове часто-густо змѣняють и по якимсь часѣ ногою вôдъ себе копають — самй-жь за порядныхъ людей уходять, неразъ навѣть старшими по церквахъ бувають.

Не пишемо мы того всего, щобы похваляти многоженьство, а пишемо такъ якъ оно въ дѣйсности е, та вѣримо, що зъ тои причины не мали-бъ деякй люде такъ дуже кидатись на Roberts-а, а сли закидають ему многоженьство, то нехай постарають ся, щобы и всѣ другй, що мають бôльше женъ, хоть и тайныхъ поправили свое жите.

Мормонізмъ самъ е злый въ чôмъ другôмъ, а се въ тôмъ, що ихъ церковь старае ся о власть въ політицѣ, мѣжь тымъ якъ мы вѣримо, що жадна организація церковна чи другои власти політичнои мати не повинна, бо зъ того выходить надужите власти, пониженѐ тои-жь самои церкви и неволя людей.

Конець кôнцемъ якъ справа зъ Roberts-омъ уладить ся на разѣ, не знати; если-бъ однакъ его зъ палаты выключили, було бъ се несправедливо, а справедливôсть чи для Мормона, чи для кого другого повинна бути лишь одна.

Хитрый злодѣй.

Оденъ порядно убраный панокъ залѣзъ потихо до одного чужого помешканя и зъ шафы зачавъ вже забирати рôжну одежу. Въ тôмъ надходить несподѣвано властитель дому; але злодѣй не стративъ вôдваги, лише спокôйно обертае ся до властителя и каже: „я маю поручене, васъ пане сейчасъ арештовати и всю одежу забрати зъ тои шафы до суду на ревізію. Длятого я выймаю тѝ рѣчи и звяжу въ оденъ клупокъ; та щобъ вамъ встыду не зробити, то вы улицею будете ити самѝ, а я за вами зъ пакункомъ." Властитель такъ змѣшавъ ся наразъ и заклопотавъ ся арештованемъ, що не опиравъ ся довго розказови злодѣя. По дорозѣ обертае ся, а по „пташку" и слѣдъ загинувъ. Теперь успокоивъ ся, бо переконавъ ся, що се бувъ злодѣй, котрому такъ легко давъ ся перехитрити.

И телеграфъ часомъ збреше.

Оденъ офіцеръ англійскій пôдчасъ теперѣшной нещасливои вôйны зъ Бурійцями, въ полуд. Африцѣ, пустивъ таку „мудру" телеграму до одного своего пріятеля въ Льондонѣ: „Дорогій Джанъ! Бурійцѣ напали на насъ о год. о год. 6 рано. Скорше нѣжь въ протягу годины мы выбили до ноги всѣхъ Бурійцѣвъ, а решту взялисьмо до неволѣ."

— **Вôйна** Буровъ зъ Англиками въ полудневôй Африцѣ тревае дальше. Такъ якъ до теперь рѣчи стоять, то Буры треплють Англикôвъ незгôрше и добре имъ такъ; нехай не пхають носа до чужого проса. Буры заняли кôлька мѣстъ, а теперъ бомбардують Ladysmith и Estcourt. Если бъ имъ удалось взяти тѝ два мѣста, закимъ Англикамъ прійде помôчь, то зъ Англиками було бы круто. А помôчь така вже иде. Кôлька корабтѣвъ зъ жовнѣрами прійшло до Capetown и Durban.

— **Рôжнѝ** газеты, навѣть англійскѝ пишуть, що зъ Бурами не така легка буде справа, бо они мають добру кôнницю, артилерію, пѣхоту и добрыхъ офіцерôвъ, котрыхъ самѝ собѣ обирають. Противно англійскѝ вояки не таки дуже добрѝ. Въ однôмъ 1897 роцѣ суджено 3.500 англійскихъ воякôвъ за те, що дезертовали, а 12.000 за піяньство. Офіцеры англійскѝ, се добре годованѝ сальоновцѣ, котрѝ мало дбають о своихъ воякôвъ, а вмѣсто вôйны волять коло дѣвчатъ закручуватись. Буры мають ще тому вызшôсть надъ Англиками, що знають добре свôй край и дуже добре стрѣляють.

— **Бѣдному** все вѣтеръ въ очи. Американцѣ вмѣсто спомагати Бурôвъ, котрѝ бють ся противъ Англіи о свою независимôсть якъ колись Американцѣ бились — спріяють въ значнôй мѣрѣ Англикамъ, а навѣть дарували имъ корабель, що мае бути ужитый яко шпиталь для англійскихъ воякôвъ.

— **На Филиппинахъ** взялись Американцѣ остро до роботы. Хотять Агвінальда зъ трохъ бокôвъ обступити и зъимати. Та чи се имъ удасть ся, то друге пытане. Правдою однакъ есть, що забрали послѣдными часами кôлька мѣстъ, котрѝ до недавна були въ посѣданю Агвінальда.

— **Америка,** Англія и Нѣмеччина зближають ся до себе чимъ разъ бôльше. Навѣть цѣсарь нѣмецкій мавъ бути 20-го сего мѣсяця въ королевы англійской на гостинѣ, та мають всѣ трое разомъ подѣлитись Сальоаньскими островами.

— **При послѣдныхъ** выборахъ побѣдили республикане, однакъ не такою бôльшостію якъ се бувало давнѣйше. Видно, республиканьска партія тратить грунтъ пôдъ ногами, та що не всѣ люде годять ся зъ еи політикою такъ дома якъ и за границею, особливо-жь на Филиппинахъ. Зъ другои однакъ стороны люде не знають чого вхопитись, бо демократична партія зъ Брайномъ на чолѣ, котрый все лишь тую саму пѣсню спѣвае, не може притягнути людей до себе. Такъ якъ теперь рѣчи стоять, Америка потрѣбуе чоловѣка нового, характерного, поступового, способного, бо лишь такій мôгъ бы створити нову вôдповѣдну обставинамъ партію и погягнути за собою людей.

На руску бурсу въ Новôмъ Сончи зложили дальше зъ Екселсіоръ, Па.

Иванъ Глова	$1.00
Дим. Вислоцкій	50
Захарій Хорощакъ	25
Данько Курей	50
Гавріилъ Малинакъ	1.00
Филимонъ Ватраль	1.00
Филимонъ Клѣцъ	25
Даніилъ Дзядикъ	50
Романъ Корбичъ	50
Разомъ:	$5.50

— **Кому** вже сприкрилось гарувати по фабрикахъ и майнахъ, а хотѣвъ бы вôдпочати и забезпечити себе на старѝ лѣта, и щобъ его дѣти колись знали де „домôвъ", нехай купить собѣ фарму. Така фарма е теперь до продання въ Luzerne County, мѣжь Wilkes-Barre а Shickshiny, складаюча ся зъ 55 акрôвъ орного поля и 12 акрôвъ файного лѣса; будинки новѝ, великій садъ, вода здорова, близько мѣста и нашихъ людей, а фарма чиста вôдъ довгу. Хто мавъ бы охоту купити и де-що бôльше о тôй фармѣ довѣдатись, нехай пише на адресу: Sylvester Williams, або D. Pyrcz, Olyphant, Pa.

28—12

СМѢШНЕ.

ЯКЪ БЫ НЕ БАТЬКО, БУВЪ БЫ ВЕЛИКИМЪ БОГАЧЕМЪ.

Оденъ молодый чоловѣкъ, котрого батько бувъ дуже марнотравнымъ, въ однôмъ досыть поважнôмъ товариствѣ такъ выразивъ ся:

— Я бувъ бы о 100.000 реньскихъ богатшій, якъ бы мôй отець не знаходôвъ ся въ нашôй родинѣ.

Оденъ селянинъ дававъ сына до школъ и майже весь свôй мастокъ выдавъ на него, але надармо, бо сынокъ мѣсто книжки уганявъ за чимъ иншимъ и часто любивъ заглядати до келишка. Зажуреный банько оперъ руки о стôлъ и киваючи головою, промовивъ:

— Ахъ Боже, кôлько-жь то коровъ пôшло для того одного волиска.

— Мôй любый, скажи менѣ, якъ мôгъ такій великанъ дзвôнъ дôстатись на таку высоку вежу?

— Ось бачишь, его вынесли тамъ, коли бувъ еще малымъ дзвôночкомъ; прецѣнь за тôлько лѣтъ мусѣвъ пôдрости.

ДЛЯ БАБЫ И ОДНОГО ЯЗЫКА ЗА БОГАТО.

Оденъ пріятель запытавъ добре знайомого професора, чому той-же не дае учити своихъ доньокъ бôльше языкôвъ?

— Та на що? — вôдповѣвъ професоръ. — Чи-жь ты не знаешь, мôй дорогій пріятелю, що для бабы и одного языка за богато.

ДОДЕРЖАВЪ СЛОВА.

— Прецѣнь зъ дня на день зводите и обѣцюете, що я буду першій зъ помежи вашихъ вѣрителѣвъ, котрому вôддасьте довгъ!

— Такъ есть, вôдповѣвъ довжникъ, я дане слово додержавъ, до теперь я еще нѣкому анѣ цента не вôддавъ! отже будьте спокôйнѝ, прійде часъ, а вы будете першѝ.

ВЪ ШКОЛѢ.

— Скажи менѣ Шмульку, коли згорѣла святыня Діяны въ Ефезѣ?

— Я не знаю, бо она не була асекурована у мого тате.

— Чогось такъ змарнѣвъ?

— Ось бачишь, довги мене непокоять.

— Ну, то твои вѣрителѣ повиннѝ бы помарнѣти, а не ты...

— Чому Адамъ кусавъ яблоко? — запытавъ оденъ учитель свого сѣльского ученика.

— Бо не мавъ ножика — вôдповѣвъ хлопчина.

——ЕСЛИ——

масте яке право, хочете продати або купити въ старôмъ краю грунтъ, дôстати сплатокъ або грошѣ щосте пôслали до старого краю — удайте ся зъ тымъ до Пырча, въ Олифантѣ. Вôнъ вамъ добре зробить и порадить. Адресъ:

D. Pyrcz,
Box 355 — Olyphant, Pa.

Де знаходить ся

Миколай Заверачь, що походить зъ Новои Ростоки, пов. Новый Санчь, въ Галичинѣ? Его жѣнка Параска перебувае въ Mt. Carmel, Pa. и вже вôдъ 8 лѣтъ немае жаднои вѣсти про свого мужа, котрый мае перебувати десь коло Ню Йорку. Хто-бъ дôзнавъ ся про мѣсце его побуту, най напише до редакціи »Свободы«.

Новѝ книжки:

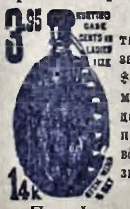
Дика Панъ, Мопасана	84
Голодъ, Кн. Гамсуна	1.16
Полуйка, и др. Франка	74
Духъ часу и др. Кобрыньской	84
Руска читанка для другои клясы	34
Руска читанка для третои клясы	56

Повысшѝ книжки, якъ и всякѝ другѝ выданѝ тутъ чи въ старôмъ краю, можна получити въ книгарни рускои читальнѣ въ Олифантѣ, Па. О пару днѣвъ будемо мати такожь старокраевѝ календарѣ.

Адресъ: J. J. Ardan, Box 418, Olyphant, Pa.

НОВÔСТЬ!

Чисто американьска фірма продае гарнѝ годинники.

За $3.65 можешь достати годинникъ, але самъ заплатишь почту, а за $3.95 фірма платить сама, ще и лапцушокъ додае. Если тобѣ годинникъ не подобаесь, можешь его вôдослати, а грошѣ тобѣ звернуть.

Пишѣть на адресу:
ROYAL BARGAIN HOUSE, 334 Dearbon str.
CHICAGO, Ill.

Лишь про моихъ людей.

Терпѣвъ я богато лѣтъ за провины природного грѣха. Выдавъ я сто долярôвъ докторамъ безъ помочи. Напослѣдокъ поѣхавъ я до старого краю, порадивъ ся одной старои, мудрои жены, котра мешкала въ лѣсѣ, знала ся на зѣляхъ и она мене вылѣчила вôдъ страшнои слабости. Про те нещастѣ розказавъ я моимъ пріятелямъ и они вылѣчились. Тому и выпайшовъ, що всѣ головнѣйшѝ слабости можь гоѣти тыми зѣлями. По довгихъ намовахъ удалось менѣ вывѣдатись вôдъ тои жены про тайну того лѣку, а я готовъ ужичити его моимъ краянамъ. Пишѣть по свому, а залучѣть стемпликъ на вôдповѣдь.

Вашъ краянъ и пріятель
Karol Johnson,
Box 292
HAMMOND, Ind.

Загорода для худобы.

Я. Гордино.

[Присвячує ся телятамъ].

Сумрачно и тихо. Нôчнû тѣни оповили на пôвъ знищену загороду и все спить тутъ тяжкимъ непробуднымъ сномъ. По безконечнôмъ голубôмъ небѣ плывуть великû свѣты, дивнû тайны роскрыті въ вышинѣ, а внизу лежить загорода въ забутю и мрацѣ. Тихо тутъ, лишь зрѣдка роздае ся несмѣлый вздыхъ коровы, повный якоись мовъ задумы, зѣвъ вола и сонне жуване жвачки.

Одна звѣздочка высоко пôднялась надъ загородою и слабый лучь свѣтла прорвавсь въ погане жилище спокôйного скота. Молоде теля задрожало и роскрыло свои перестрашенû очи.

— Мамо — прошептадо оно — менѣ холодно и голодъ менѣ доскулює. Я хочу до тебе. По-що мене привязали?

Корова поволи повернула свою досвѣдчену голову и сказала:

— Дитино, пусте говоришь. Привязують задля порядку. Якъ нема привязи, то и нема житевого ладу. Днемъ ты привязане, щобы не топтало паньскихъ цвѣтôвъ и ростинъ, а ночію, щобъ не ссало ты мого молока. Мусишь знати, що у всѣмъ скрытû суть высшû цѣли.

— Але ты маешь молоко черезъ те, що ты мене породила и тôлько для мене — сказало здивоване теля. — Та кромѣ молока, я хочу бути близько тебе, хочу коло тебе нагрѣти ся, та напестити ся твоєю любовію и поцѣлуями.

Корова усмѣхнулась до телята и поучуючи его сказала:

— Молоде ты еще и нерозвите и тому не знаешь, якъ иде жите. Давно, но время оно, якъ все було дике, намъ було вôльно бѣгати по зеленыхъ лугахъ и долинахъ, доптати травицю-муравицю, нестити ся поцѣлуями та любовію. Але за те тогдѣ и загородъ не було, всѣ нили самопасъ и не було порядку въ житю. Не було привязи, но и не пили гербаты зô сметанкою, не смажили котлетôвъ на маслѣ, анѣ поросятъ не пекли и до мѣста не ишло молоко цѣлыми фѣрами. Порôвнай те, що було зъ тымъ що есть теперь, а зрозумѣешь, що все иде до лѣпшого, до досконалости.

— Але менѣ зъ того нѣчо — вôдповѣло теля, глубоко зôтхнувши и задумавши ся.

И менѣ не лѣпше, но за то, якъ говорять, всѣмъ взагалѣ лѣпше — вôдповѣла мати, и мимоволѣ нагадала собѣ часы, коли на степахъ росла сочиста трава, коли на лузѣ близь рѣки було просторно и свободно. Сонечко свѣтило яснѣйше и птички веселѣйше сьпѣвали свои пѣснѣ.

Теля зъ пересердя кивнуло головою и сказало:

— И длячого мене прецѣнь часомъ допускають до молока? Лучше бы було, коли-бымъ було умерло зъ голоду, якъ поволи тумтись и нудитись.

— Дурне ты. Ты знову говоришь проти мудрыхъ законôвъ жития. Тебе допускають до молока, щобы ты выросло. А выростешь, то будешь давати молоко и масло и сметанку, бо въ тôмъ твое высше призначене.

Тупôть крокôвъ перервавъ розмову. Скрипливо отворились ворота загороды и свѣтломъ лѣхтарнѣ освѣтилась загорода. И опъ чує корова, що хтось говорить:

— Отсе теля добре кормити и тôлько самымъ молокомъ. Розумѣєте? Въ насъ буде гостина и намъ треба добре выкормленого телити, але треба его тôлько молокомъ поити, буде смачнѣйше.

Слухаю, чути вôдповѣдь и зъ телятп здôймають привязь. Ворота загороды замыкають ся, теля лестить ся до матери, ѣсть жадно и радôстно заглядає ѣй въ очи, а корова низько наклонила голову до свого дитяти, лиже его нѣжно и вôдповѣдае на его любовь брыкливу несмѣлымъ, но довгимъ и глубокимъ вздохомъ. По безконечнôмъ небѣ плывуть великû свѣты, дивнû тайны роскрыті въ вышинѣ, а внизу лежить загорода въ забутю и мраци.

II.

Знову нôчна тѣнь впала на землю. Въ загородѣ знову сумрачно и тихо. А черезъ подвôре (на другôй сторонѣ) величнû палаты залитû свѣтломъ и слевомъ. Шумно тутъ и весело, пирують. При богато накрытôмъ столѣ сидять прибранû въ дорогû шаты гостѣ, жадно ѣдять молоду товстенькую телятину та запивають догорымъ заморскимъ виномъ. Еще послѣднû куски смачнои телятины у губахъ, а чарки вже наповненû бурштиновымъ штучнымъ напиткомъ и «милый сусѣдъ» встае и звучно говорить: »Порôвнайте то, що було зъ тымъ що есть, а побачите ту величезну рôжницю въ поступѣ. Панове, я пю на свободу и поступъ!« Трикратне «гура» пронесло ся, чарки звонять, ножѣ и вилки гремлять, радôсть и смѣхъ, и телятина до остатного куска доѣдає ся. А въ загородѣ тихо и тепло. Корова, сумна и одинока, лежить глубоко задумавшись. Зъ вôдразою вôдвернулась она вôдъ поломаныхъ ясель, де лежить кипена ѣй вязка соломы. Надармо шукає она великими несмѣлыми очима свого дитяти, надармо жалôбно стогне и реве — мудрый законъ жития мусѣвъ бути выконаный.

Глубока нôчь. Въ загородѣ тихо, мрачно и безвôдрадно, а въ небесахъ торжественно и пышно. По безконечнôмъ голубôмъ небѣ плывають великû свѣты, дивнû тайны розкрыті въ вышинѣ, а внизу лежить загорода въ забутю и мрацѣ. Земля спить......

Переклавъ Г. Г.

Учѣте ся, браты мои! И чужому научайтесь,
Думайте читайте, И свого не цурайтесь!

Т. Шевченко.

Всюды нѣвечить ся правда, Въ вашихъ лишь серцяхъ, о братя,
Всюды пануе брехня, Най не повстане вона!

Ив. Франко.